

**BẢN TIN DỰ BÁO KHÍ TƯỢNG THỦY VĂN
PHỤC VỤ NÔNG NGHIỆP KHU VỰC BẮC TRUNG BỘ
THỜI HẠN THÁNG
(Từ ngày 01/5/2024 đến ngày 31/5/2024)**

1. Thông báo tình hình khí tượng thủy văn nông nghiệp tháng qua

Trong tháng 4/2024, độ ẩm không khí trung bình trong khu vực dao động trong khoảng 72-86%; Tổng tích ôn hữu hiệu (tổng nhiệt độ tích lũy) trong tháng dao động trong khoảng 551-644°C; Bốc thoát hơi tiềm năng dao động trong khoảng 101-103mm; Tổng lượng mưa hữu hiệu dao động trong khoảng 1-24mm; Cân bằng nước trong đất dao động trong khoảng 0-48%; Nhiệt độ tối cao trung bình từ 31-37°C, nhiệt độ tối thấp trung bình từ 25-27°C, nhiệt độ trung bình tại khu vực phổ biến cao hơn TBNN cùng thời kỳ từ 2,0-4,0°C, có nơi cao trên 4,0°C. Tổng lượng mưa phổ biến thiếu hụt từ 30-60mm so với TBNN cùng thời kỳ.

Trong tháng 4/2024, trên khu vực đã xuất hiện 03 đợt nắng nóng và nắng nóng gay gắt, có nơi đặc biệt gay gắt, gồm các đợt từ 01-04/4, 12-17/4 và 19-30/4; trong đó, đợt nắng nóng đỉnh điểm từ ngày 26-30/4 xuất hiện toàn bộ khu vực ở mức gay gắt và đặc biệt gay gắt với mức nhiệt độ phổ biến từ 39-42°C. Trên cả nước đã ghi nhận nhiều trạm có giá trị nhiệt độ cao nhất ngày vượt GTLS cùng thời kỳ, có nơi cao hơn giá trị cao nhất năm từng quan trắc được. Cũng trong tháng 4/2024, trên khu vực đã liên tiếp xảy ra các hiện tượng thời tiết nguy hiểm như mưa dông, lốc, sét, mưa đá đã gây thiệt hại lớn cho nông nghiệp, cụ thể: Đợt thiên tai xảy ra từ ngày 13-15/4 tại Nghệ An và Quảng Trị đã gây thiệt hại 115 ha lúa, 947 ha ngô - hoa màu, 35,5 ha cây lâu năm và 881 ha rừng trồng bị thiệt hại; 110m² ao cá bị trôi (Nghệ An); Đợt thiên tai xảy ra từ chiều tối 17/4 đến rạng sáng 18/4, mưa dông, lốc, mưa đá đã gây thiệt hại 60ha hoa màu tại Quảng Trị và nhiều diện tích hoa màu tại Thanh Hóa; Đợt thiên tai xảy ra từ đêm 23/4 đến ngày 24/4, mưa dông, lốc, sét, mưa đá đã xảy ra tại các tỉnh Thanh Hóa và Nghệ An gây thiệt hại 703 ha lúa, hoa màu và cây ăn quả bị ảnh hưởng, thiệt hại (Thanh Hoá); 47 ha rừng bị thiệt hại (Thanh Hoá) và và

nhieu diện tích hoa màu ở Nghệ An bị thiệt hại (Nguồn: Trung tâm *DB KTTV QG* và *Ban chỉ đạo QG về phòng, chống thiên tai*).

Bảng 1: Tình hình khí tượng nông nghiệp tháng qua (01-30/4/2024)

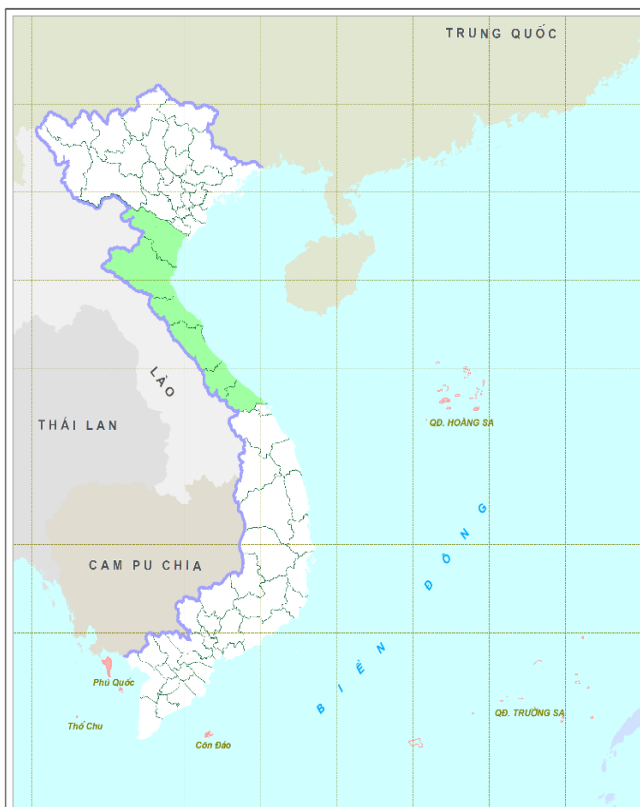
Yếu tố	Thời gian			
	Tuần 1	Tuần 2	Tuần 3	Tháng 4
Độ ẩm không khí (%)	76,0-88,9	72,9-86,3	63,9-81,3	72,1-85,8
Nhiệt độ tối cao (°C)	28,6-35,0	31,3-35,9	33,6-40,3	31,0-36,9
Nhiệt độ tối thấp (°C)	23,5-25,5	24,8-26,3	27,0-28,5	25,2-26,5
Tích ôn hữu hiệu (°C)	181,5-228,6	185,7-207,5	183,4-208,3	550,6-644,4
Mưa hữu hiệu (mm)	0,0-9,0	0,1-6,6	0,0-19,4	1,1-23,6
Bốc thoát hơi tiềm năng (mm)	36-37,4	33,7-34,3	30,8-31,7	101,1-102,8
Cân bằng nước trong đất (%)	0,0-48,2			

Trong tháng 4, các diện tích lúa Đông Xuân phổ biến trong giai đoạn cuối đẻ nhánh - đứng cái – làm đòng - trổ bông – chín sữa – chín sấp, một số ít diện tích lúa tại các tỉnh phía Nam của khu vực đã bắt đầu cho thu hoạch. Trong tháng, trên khu vực phổ biến ngày nắng và nắng nóng, có nơi có nắng nóng gay gắt - đặc biệt gay gắt với mức nhiệt độ cao nhất trung bình tháng dao động từ 31-37°C, càng về những ngày cuối tháng, nắng nóng có xu thế mở rộng về phạm vi và tăng dần về mức độ. Do ảnh hưởng của nắng nóng, lượng bốc thoát hơi tiềm năng trong tháng 4 luôn ở mức tương đối cao (dao động từ 101-103mm), trong khi lượng mưa hữu hiệu trong tháng khá thấp (1-24mm), đã khiến cho cân bằng nước trong đất trên toàn khu vực ở mức thấp (0-48%), thấp hơn rất nhiều so với nhu cầu về nước cung cấp cho cây lúa, khiến cho tình trạng thiếu nước xảy ra trên diện rộng gây ảnh hưởng đến sinh trưởng và năng suất lúa Đông Xuân. Bên cạnh đó, trong tháng, mặc dù lượng mưa trên khu vực không đáng kể, tuy nhiên, khu vực xuất hiện mưa lớn cục bộ đi kèm với các hình thái thời tiết nguy hiểm như dông lốc, sét, mưa đá đã gây nhiều thiệt hại cho sản xuất nông nghiệp nói chung và sản xuất lúa nói riêng, cụ thể: Đợt thiên tai xảy ra từ ngày 13-15/4, mưa dông, lốc, mưa đá tại Nghệ An và Quảng Trị gây thiệt hại 115 ha lúa; từ chiều tối 17/4 đến rạng sáng 18/4, mưa dông, lốc, mưa đá tiếp tục xảy ra tại Thanh Hóa đã khiến nhiều diện tích lúa bị ảnh hưởng; từ đêm 23/4 đến ngày 24/4, mưa dông, lốc, sét, mưa đá đã xảy ra tại các tỉnh Thanh Hóa và Nghệ An

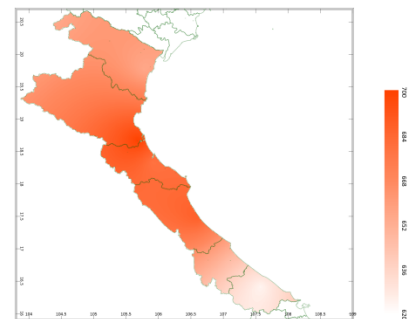
làm cho 703 ha lúa, hoa màu và cây ăn quả bị ảnh hưởng, thiệt hại; mưa lớn trong ngày 26/4, kèm theo dông, lốc tiếp tục xảy ra tại Nghệ An đã gây ảnh hưởng đến nhiều diện tích lúa. Sâu cuốn lá nhỏ, sâu đục thân 2 chấm, rầy các loại, nhện gié, bệnh đạo ôn lá - cổ bông, bệnh khô vằn, lem lép hạt ... là những đối tượng gây hại chủ yếu trên cây lúa trong tháng 4 vừa qua.

Cây lạc trong tháng 4 ở các giai đoạn phân cành – ra hoa – đâm tia - tạo củ - củ non – thu hoạch. Do ảnh hưởng của nắng nóng và nắng nóng gay gắt, có nơi có nắng nóng đặc biệt gay gắt xảy ra diện rộng khiến cho lượng bốc thoát hơi tiềm năng ở mức cao (101-103mm); đồng thời trong tháng khu vực có mưa không đáng kể (1-24mm), một vài nơi gần như không có mưa đã khiến cho tình trạng khô hạn xảy ra ở nhiều nơi, cây lạc sinh trưởng kém, nhiều diện tích đã xuất hiện tình trạng héo rũ lá do nắng nóng và thiếu nước. Ngoài ra, trong khoảng nửa cuối tháng 4, trên khu vực liên tiếp xuất hiện mưa dông kèm theo lốc, sét, mưa đá đã gây thiệt hại cho hoa màu (trong đó có cây lạc) ở nhiều địa phương trong khu vực. Trong tháng, các đối tượng gây hại chủ yếu trên cây lạc: sâu xám, bệnh đốm lá, bệnh gỉ sắt...

2. Dự báo khí tượng nông nghiệp (từ ngày 01/5/2024 đến ngày 31/5/2024)

Hình 1: Bản đồ vị trí khu vực dự báo

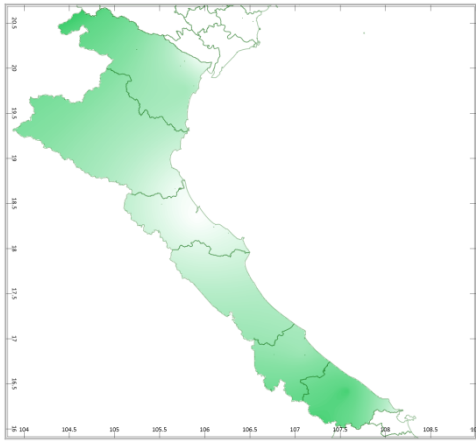

a) Tổng tích ôn hữu hiệu

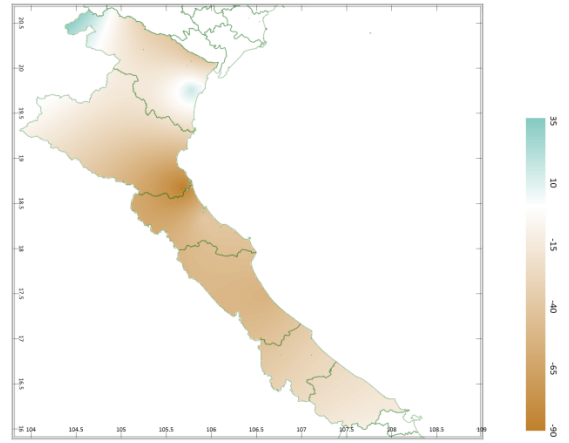

b) Mức độ sai khác so với cùng kỳ năm trước

Hình 2: Bản đồ tổng tích ôn hữu hiệu tháng

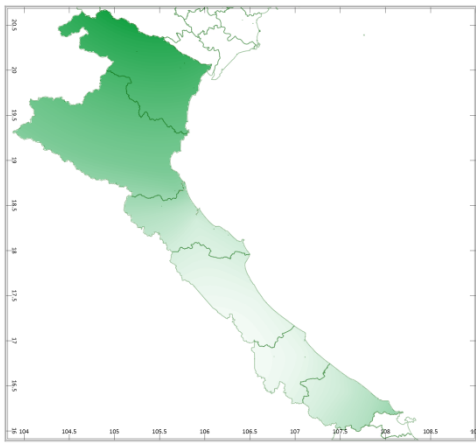

a) Tổng lượng mưa hữu hiệu

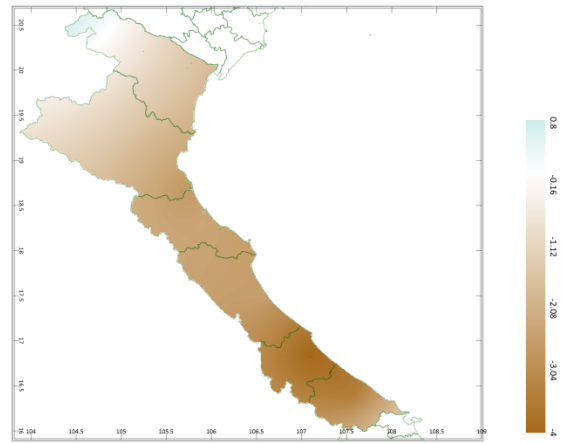

b) Mức độ sai khác so với cùng kỳ năm trước

Hình 3: Bản đồ tổng lượng mưa hữu hiệu tháng

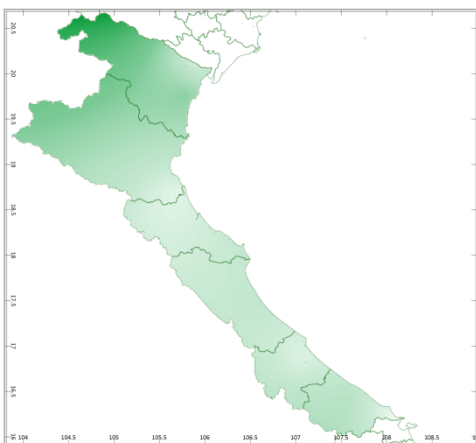

a) Tổng lượng bốc thoát hơi tiềm năng

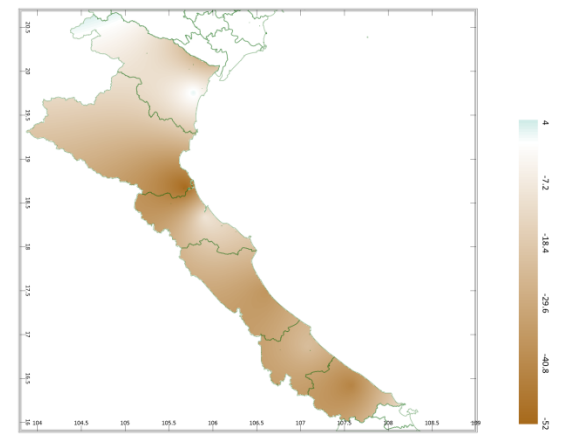

b) Mức độ sai khác so với cùng kỳ năm trước

Hình 4: Bản đồ bốc thoát hơi tiềm năng tháng

a) Cân bằng nước trong đất

b) Mức độ sai khác so với cùng kỳ năm trước

Hình 5: Bản đồ cân bằng nước trong đất tháng

Trong tháng tới, nhiệt độ tối cao trung bình từ 33-35°C, nhiệt độ tối thấp trung bình từ 27-29°C, tích ôn hữu hiệu (tổng nhiệt độ tích lũy) trong tuần đầu của tháng dao động trong khoảng 207-247°C, trong tuần giữa tháng dao động trong khoảng 213-221°C, trong tuần cuối của tháng dao động trong khoảng 205-234°C. So với cùng kỳ năm trước, tổng tích ôn hữu hiệu (tổng nhiệt độ tích lũy trong tháng) trên toàn khu vực có xu thế cao hơn cùng kỳ từ 10-59°C.

Tổng lượng mưa hữu hiệu trong tuần đầu của tháng dao động trong khoảng 6-29mm, trong tuần giữa tháng dao động trong khoảng 1-12mm, trong tuần cuối của tháng dao động trong khoảng 5-31mm. So với cùng kỳ năm trước, tổng lượng mưa hữu hiệu trên hầu hết khu vực có xu thế thấp hơn cùng kỳ từ 1-44mm; Riêng tỉnh Thanh Hóa và phần phía Bắc của tỉnh Nghệ An có xu thế cao hơn cùng kỳ có thể lên đến 24mm.

Cân bằng nước trong đất trong tháng 5/2024 dao động trong khoảng 3-11%. So với cùng kỳ năm trước, cân bằng nước trong đất trên hầu hết khu vực có xu thế thấp hơn cùng kỳ từ 9-51%; Riêng một phần nhỏ phía Tây Bắc của tỉnh Thanh Hóa có xu thế cao hơn cùng kỳ khoảng 3%.

Tổng lượng bốc thoát hơi tiềm năng trong tháng dao động trong khoảng 105-107mm. So với cùng kỳ năm trước, tổng lượng bốc thoát hơi tiềm năng trên toàn khu vực có xu thế thấp hơn cùng kỳ từ 1,7-4,0mm.

Độ ẩm không khí tháng 5/2024 dao động trong khoảng 63-72%.

Bảng 2: Dự báo các đặc trưng khí tượng nông nghiệp tại khu vực

Yếu tố	Thời gian			
	Tuần 1	Tuần 2	Tuần 3	Tháng 5
Độ ẩm không khí (%)	68,0-82,7	60,6-66,3	56,1-74,2	62,9-71,7
Nhiệt độ tối cao (°C)	29,9-36,3	33,6-34,3	32,5-35,5	32,5-35,4
Nhiệt độ tối thấp (°C)	25,4-28,2	27,7-28,3	27,3-29,7	26,8-28,5
Tích ôn hữu hiệu (°C)	207,1-247,3	212,7-221,1	204,5-234,1	624,3-700,2
Mưa hữu hiệu (mm)	34,5-54,1	12,1-22,4	3,5-47,3	50,5-122,1
Bốc thoát hơi tiềm năng (mm)	37,1-38,8	33,4-34,3	33,5-34,7	104,7-107,4
Cân bằng nước trong đất (%)	2,8-10,9			

3. Cảnh báo khả năng tác động đến sản xuất nông nghiệp

Nhiệt độ trung bình tháng 5/2024 phổ biến cao hơn so với TBNN từ 1,5-2,5°C, có nơi cao hơn so với TBNN cùng thời kỳ; tổng lượng mưa phổ biến thấp hơn từ 20-40% so với TBNN cùng thời kỳ. Trong thời kỳ dự báo, áp thấp nóng phía Tây tiếp tục hoạt động mạnh nên ở khu vực xuất hiện nhiều ngày nắng nóng và nắng nóng gay gắt, có nơi đặc biệt gay gắt; hiện tượng nắng nóng và nắng nóng gay gắt dự báo xuất hiện nhiều hơn so với TBNN cùng thời kỳ. Trong thời kỳ dự báo, tình trạng khô hạn còn tiếp diễn trên khu vực. (Nguồn: Trung tâm Dự báo KTTV Quốc gia).

Trong tháng 5, lúa Đông Xuân dự kiến trong các giai đoạn trổ bông – chín sữa – chín sấp – thu hoạch. Dự báo tháng 5 trên khu vực tiếp tục duy trì thời tiết nắng nóng và nắng nóng gay gắt, có nơi nắng nóng đặc biệt gay gắt, với mức nhiệt độ cao nhất trung bình tháng dao động từ 33-35°C. Do ảnh hưởng của nắng nóng, lượng bốc thoát hơi tiềm năng dự báo trong tháng tới tiếp tục duy trì ở mức cao (dao động từ 105-107mm), lượng mưa dự báo trong tháng tới tương đối thấp (dao động từ 51-122mm). Trong điều kiện thời tiết có nắng nóng và có mưa không đáng kể, việc thu hoạch các diện tích lúa đã chín sẽ thuận lợi, do đó, người dân cần tranh thủ những ngày thời tiết nắng ráo để tập trung thu hoạch triệt để các diện tích lúa đã chín. Đối với những diện tích lúa còn lại, nắng nóng và ít mưa, tình trạng khô hạn còn tiếp diễn trên toàn khu vực, dự báo cân bằng nước trong đất trong tháng 5 chỉ đạt từ 3-11%, thấp hơn rất nhiều so với nhu cầu về nước cung cấp cho cây lúa; thiếu nước trong các giai đoạn này sẽ ảnh hưởng rất lớn đến năng suất, chất lượng và sản lượng lúa khi thu hoạch. Do đó, trong quá trình chăm sóc, người dân cần chú ý khơi thông kênh mương thủy lợi nội đồng, chủ động nguồn nước để tưới bổ sung cho cây lúa, đảm bảo duy trì mực nước trong ruộng lúa ổn định từ 5-7cm đối với các diện tích lúa trong giai đoạn trổ bông – chín sấp; đối với những diện tích lúa đã chín hoàn toàn chuẩn bị cho thu hoạch cần giữ khô mặt ruộng trước khi thu hoạch từ 7-10 ngày. Trong tháng 5, các đối tượng sâu bệnh hại cần được chú ý trên cây lúa: rầy các loại, bọ xít hôi, bệnh đạo ôn cổ bông, bệnh lem lép hạt... cần thường xuyên kiểm tra đồng ruộng, sớm phát hiện sâu bệnh để có biện pháp phòng trừ hiệu quả.

Cây lạc tập trung trong các giai đoạn phát triển củ - củ non – thu hoạch. Độ ẩm đất thích hợp cho cây lạc sinh trưởng trong các giai đoạn này từ 70-75%. Trong tháng 5, dự báo tổng lượng mưa hữu hiệu trên toàn khu vực tương đối thấp (dao động trong khoảng 51-122mm); đồng thời, nắng nóng có khả năng xuất hiện trong nhiều ngày và gia tăng về mức độ (trong đó Nghệ An và Quảng Trị được dự báo là 2 tâm điểm của nắng nóng) sẽ khiến cho lượng bốc thoát hơi tiềm năng dự báo trong tháng 5 tiếp tục ở mức cao (dao động từ 105-107mm); cân bằng nước trong đất trên toàn khu vực ở mức rất thấp (3-11%). Trong điều kiện thời tiết có mưa không đáng kể, nắng nóng diện rộng, lượng nước dự trữ trong đất liên tục giảm và không đảm bảo cung ứng đủ cho nhu cầu cần thiết cho cây lạc, cây lạc sẽ sinh trưởng kém (thậm chí có thể bị chết do khô hạn). Vì vậy, trong tháng tới, người dân cần chú ý chủ động nguồn nước và tiến hành tưới thêm nước bổ sung cho cây lạc nhằm giúp cung cấp đủ lượng nước cần thiết cho cây lạc và giúp làm mát cho cây lạc trong những ngày trời nắng nóng (lưu ý: chỉ tưới vào 2 thời điểm trong ngày là sáng sớm và chiều tối muộn khi nhiệt độ ngoài trời đã hạ, tránh tưới lúc nắng nóng sẽ gây tấp lá – chết lá), cần tưới tiết kiệm từng gốc để tiết kiệm tối đa nguồn nước. Trong tháng tới, sâu xám, bệnh đốm lá, bệnh gỉ sắt ... tiếp tục là những đối tượng gây hại cần được chú ý trên cây lạc.

Tin phát ngày: 01/5/2024

Thời gian ban hành bản tin tiếp theo: ngày 01/6/2024

**Người chịu trách nhiệm
ban hành bản tin**

Phạm Thị Kim Phụng